

KONFERENCE A AKTIVITY GEOGRAFŮ

Erratum

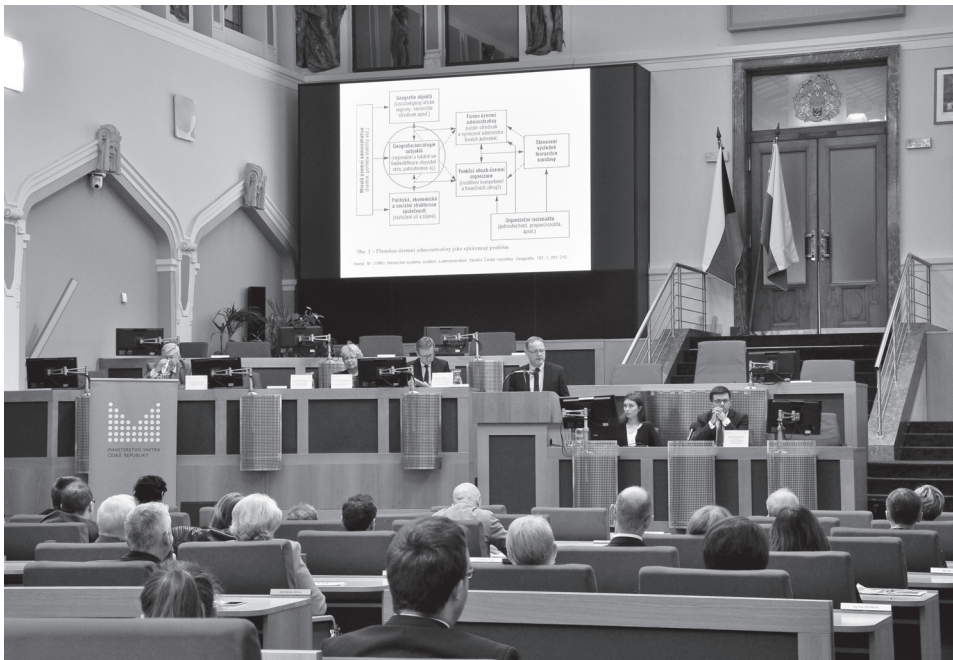
V minulém čísle Informací ČGS (37, 2, 51–53) bylo v příspěvku o konferenci pořádané Českou asociací geomorfologů uvedeno, že plénium asociace schválilo udělení čestného členství několika svým dlouholetým členům. Nesprávně bylo mezi nominovanými zmíněno jméno dr. Břetislava Balatky, který je čestným členem asociace již řadu let. Správně měl být uveden RNDr. Mojmír Hrádek, CSc. Oběma pánům se tímto omlouvám.

Zdeněk Máčka, autor příspěvku

Výstava a konference 100 let proměn hranic našich regionů

V roce 2018 si Česko a Slovensko připomínají významné výročí 100 let od vzniku společného státu. Od té doby si naše společnost prošla mnoha lepšími i horšími, v mnoha případech bouřlivými okamžiky. S tím souvisí také neméně složitý vývoj regionalizace státu a nižších úrovní veřejné správy. Proto se Ministerstvo vnitra spolu s Výzkumným centrem historické geografie (projekt GAČR Historického ústavu Akademie věd České republiky a historických geografů z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy) připojilo k těmto oslavám výstavou 100 let proměn hranic našich regionů a stejnojmennou odbornou konferencí dne 17. října 2018, která se zaměřila na historický, současný i budoucí vývoj územně-správního členění státu.

Konferenci hostil zastupitelský sál v budově Magistrátu hlavního města Prahy na Mariánském náměstí, který byl symbolickým místem konání nejen jako sídla nejvýznamnějšího politického orgánu samosprávy hlavního města, ale i vzhledem ke zmiňovanému neobvyklému postavení Prahy mezi správními regiony. Toto setkání nabídlo pestrrou škálu vystupujících, mezi kterými nechyběli zástupci

Vystoupení Pavla Chromého na konferenci 100 let proměn hranic našich regionů. Foto: Lukáš Nekolný.

z Ministerstva vnitra i krajů, politikové, geografové, historikové a právníci. Každý z účastníků představil svému oboru vlastní pohled na vývoj správního členění státu, který vytvořil komplexní náhled na problematiku našich regionů. Konference byla rozčleněna do dvou bloků, z nichž každý představil jedinečnou perspektivu na regionalizaci Česka: akademickou a politickou.

Po úvodním slově náměstka ministra vnitra pro řízení sekce legislativy a státní správy Petra Mlsny odstartovali konferenci zástupci akademické sféry představením odborných principů vymezování regionů. Problematiku historických základů regionů představila Eva Semotanová z Historického ústavu Akademie věd, na ni pak navázal Pavel Chromý z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy s principy geografické regionalizace, které se staly východiskem pro současnou podobu krajských regionů. Aleš Gerloch z Právnické fakulty přidal přehled vývoje ústavního postavení samosprávy, čímž celou tematiku zasadil do právního rámce.

Druhá půle konference byla vyčleněna pro zástupce veřejné správy z centrální i regionální úrovně. Náměstek ministra vnitra pro státní službu a geograf Josef Postránecký představil osobní zkušenosti z přípravy a provádění reformy veřejné správy po pádu komunismu. Podobný osobní vhled nabídl i senátor Parlamentu České republiky, bývalý hejtman Pardubického kraje a další aktér reformy veřejné

správy Radko Martínek, který mimo jiné upozornil na neuskutečněnou decentralizační třetí fázi této reformy. Kontrast pohledu shora a zdola v systému krajské i obecní správy doplnil zástupce krajského úřadu Libereckého kraje Jiří Němec (který zároveň narušil určitou jednotvárnost pozitivních ohlasů vůči současnému systému regionální správy v Česku). Blok příspěvků pak uzavřel právník Miloš Matula z Ministerstva vnitra, který shrnul jednotlivé reformy veřejné správy v Česku a tím připravil pozici pro ředitele Odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy Ministerstva vnitra Davida Slámu, který představil aktuální stav, informoval účastníky konference o připravovaných novinkách a nastínil budoucnost veřejné správy v Česku.

Konference tak poukázala na význam regionalizace nejen pro geografy, ale také jako historického, právního a politického tématu. Politickým geografům pak osobní zkušenosti politických aktérů reformy i současného fungování veřejné správy přinesly zajímavý vhled do principů politiky na regionální i lokální úrovni. Tím se uzavřel konferenční blok, který základními informacemi uvedl zmíněnou výstavu, která vernisáží odstartovala hned po konferenci.

Ta se konala v prostorách Národní knihovny České republiky v budově Klementina. Téma historie reforem územně správního členění Česka si tak nemohlo najít vhodnější historii prodchnuté prostory ke své prezentaci. Panely zaujaly jak reprodukci historických map, tak mnoha neobvyklými rekonstrukčními mapami představujícími konkrétní aspekty regionalizace v jednotlivých obdobích. Dále uvedly základní informace, některé detaily i zajímavosti z dějin našich správních a vybraných specifických regionů. Autoři panelů tak chronologicky informovali o nejstarší historii regionů, o vzniku samosprávy a příslušných správních regionů po roce 1848, o historických zemích, soudních a politických okresech, o návrhu žup z první republiky, která se musela vyrovnávat s mnoha politickými nástrahami, kvůli kterým nebyl zaveden, a o deformovaném vývoji regionální správy během druhé republiky, protektorátu a následného období komunismu. Několik panelů pak bylo věnováno nejnovějšímu a v mnoha ohledech komplikovanému vývoji návratu k demokratické veřejné správě, se kterou byla spojena potřeba reformy územně-správního členění nahrazující soustavu správních regionů z období centrálně řízeného státu novými samosprávnými regiony.

Kvalita a informační hodnota výstavy i úvodní konference byla důkazem úspěšné spolupráce Výzkumného centra historické geografie s Ministerstvem vnitra i snahy o co nejhodnotnější příspěvek k oslavám vzniku republiky. Po vernisáži se výstava přesouvá na roční turné po krajích Česka, aby se dostala ke všem českým, moravským a slezským regionům, o kterých především pojednává.

David Hána

Historickogeografické setkání na Albertově

Letošní 15. ročník historickogeografické konference, který se uskutečnil na půdě Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy na pražském Albertově, nesl název *Stopy cest*. Po příchodu většiny hostů z řad odborníků napříč různými vědními disciplínami, jejichž počet letos dosáhl cca 120 osob, konference kolem 9 hodiny začala úvodním slovem Evy Semotanové z Historického ústavu akademie věd a Pavla Chromého z Výzkumného centra historické geografie. V první části konference se slova moderátora ujal Peter Chrastina, který hosty seznámil s programem. První příspěvek historickogeografického setkání od Jiřího Kupky pojednával o cestě, jako symbolu putování na příkladu poutních a dalších religiálních cest či míst napříč celou Evropou. Druhý vstup měla Markéta Marková, která se ve své prezentaci věnovala tématu *Cesty na hranicích* – cesty přes hranice, kde byla posluchačům představena problematika cest do Říma, poutnictví do Jeruzaléma nebo politického významu příhraničních míst či zemských hradů. Jan Martínek prezentoval výzkumy starých cest v rámci projektu *Moravské křižovatky*, kde bylo posluchačům představeno bádání na pomezí archeologie (nálezy starých podkov), dálkového průzkumu Země (laserové skenování) a samozřejmě geografie. Dalším příspěvkem, opět se sakrální tematikou, byla prezentace Petra Polehly o *Stopách posvátných cest v itinerariích* (cestovní deník) a dalších narativních pramenech z pozdní antiky a raného středověku. Poslední příspěvek první části letošní konference představila Helena Polehlová. Přednášela o nelehkých cestách biskupa Wilfrida z Anglie do Říma a jejich zachycení ve *Vita Sancti Wilfridi*.

Druhou část konference, kterou moderovala Markéta Šantrůčková, zahájil svou prezentací Peter Chrastina o tzv. oddychových zónách neboli odpočívadlech na příkladu Čertovy jeskyně na Slovensku. Další tři příspěvky této části historickogeografického setkání se věnovaly ryze „cestovnímu“ tématu, a to v podání prezentace Oty Tomečky, který přednesl různé příklady cest, které lze identifikovat v dokumentech tereziánského urbáře. Se zajímavým příspěvkem přišel Michal Ďurčo, který se věnoval fenoménu *Alpenstrasse* v období meziválečného Československa. Za příklad z Česka uvedl autor horskou silnici prezidenta Masaryka vedoucí z Rokytnice na Zlaté Návrší ve vrcholových partiích Krkonoš. Poslední prezentující Jiří Dvořák představil problémy jihočeské komunikační sítě, zejména ve 20. století.

Milou událostí historickogeografické konference bylo udělení čestného členství v sekci historické geografie a environmentálních dějin České geografické společnosti dlouholetému členovi Leoši Jelečkovi, který stál u jejího zrodu v 90. letech minulého století.

První odpolední část programu 15. historickogeografické konference zahájil Pavel Bolina a Tomáš Klimek se svým příspěvkem na téma málo známého mostu nad Lipenci v jižní části Prahy a jeho datování na základě výsledku studia starých

cest. Otisku středověké cesty v krajině Podřipska se za doprovodu bohatých mapových podkladů věnoval Petr Nový. Další prezentující Dušan Adam a Dušan Cendelín seznámili posluchače se svým výzkumem přechodu Chvojnice u Kralic nad Oslavou – na příkladu komplexního souboru stop historických cest v krajině, který zkoumali pomocí terénního průzkumu, ikonografických a písemných pramenů a za použití laserového skenování. Poslední prezentací této části konference se stala přednáška Pavla Trpáka a Ivany Trpákové na téma Stezky zvířat, kde bylo hostům představeno, jak lze ze současných stezek zvěře identifikovat staré lidské cesty či další historické struktury v krajině.

Poslední sekci historickogeografického setkání na pražském Albertově modeloval Tomáš Burda, který jako první prezentující představil Jaroslavu Škudrnovou a Josefa Patáka s tématem týkající se mobility poddaných na příkladu mlečů a jejich cest v raném novověku. Tyto cesty mleči podnikali k mnohdy vzdálenějším mlýnům, protože mlýny v jejich blízkosti neposkytovaly tak kvalitní služby jako ty vzdálenější. Tyto cesty pomáhaly mimo jiné vytvořit identitu daného společenství. Další vstup měla Nina Milotová s názvem řeka Vltava a její význam v procesu formování národní identity. Ve svém příspěvku přednesla, skrze řadu rozdílných obrazových, textových či dalších pramenů obsažených v prezentaci, jak bylo v nedávné historii nahlíženo na řeku Vltavu. Předposlední vstup měl Václav Matoušek, který posluchačům přiblížil problematiku rekreační kolonizace českého venkova

Ze setkání historických geografů. Foto: Dana Fialová.

v 19. a 20. století na příkladu údolí Berounky od Prahy do Berouna a zpátky. Poslední příspěvek letošního 15. ročníku historickogeografické konference s názvem Cesty jako dopravní spojení na starých mapách Čech si připravil kolektiv autorů Jiří Drozda, Šárka Steinová a Filip Paulus. Autoři hovořili o Zlaté stezce mezi jihočeskými městy a Pasovem. Dále bylo prezentováno na příkladu map silniční sítě z 18. století, jak se lišily tehdejší cesty od těch současných. Jednalo se o hlavní silniční tahy. Na konferenci bylo možné shlédnout postery od Zdeňka Boudného na téma Hornickými cestami Jestřebích hor, dále od Jakuba Jelena, který přišel s tématem: Jáchymovské peklo: cesta k poznání minulosti a od Ireny Švehlové, která prezentovala svým posterem pojmenované cesty v ČR. Na závěr konference proběhla diskuze, ve které byly položeny dodatečné otázky k jednotlivým představeným výzkumům. Na úplný závěr byla zhodnocena letošní konference, která získala velice kladné hodnocení. Všichni účastníci byli Evou Semotanovou a Pavlem Chromým pozváni na příští 16. historickogeografickou konferenci.

Zdeněk Boudný

Seminář Venkov 2019

Netradičně o týden dříve (seminář má svůj ustálený termín první únorový čtvrtek) se na půdě Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy uskutečnil již 12. ročník diskuzního semináře Venkov. Diskutovat o specifikách venkova či o „domácím“ projektu věnujícím se nemetropolitní oblastem Česka přišla více než stovka účastníků!

Úvod obstaral jako již tradičně Radim Perlín. Sesumíroval ročníky předchozí, uvedl známé osobnosti v minulých letech účinkující a vyjádřil potěšení z obrovské účasti. Zástupce Ministerstva pro místní rozvoj František Kubeš později označil seminář za spíše středně velkou konferenci.

Po krátkém úvodu si slovo vzal náměstek ministra vnitra Josef Postránecký. Vypíchl důležité legislativní souvislosti týkající se venkovského prostoru a mj. nastínil situaci okolo administrativního vymezení Turnovska.

Již zmíněný zástupce Ministerstva pro místní rozvoj František Kubeš na úvod návazného příspěvku podotkl, že přípravě Strategie regionálního rozvoje Česka 2021+ by bylo vhodné věnovat spolu s diskuzí čas v řádu hodin nikoli pouze dvě desítky minut. Do jeho výstupu se ale nakonec vše důležité z pohledu venkovského prostoru vešlo. Vysvětlil například, že ve zmíněné strategii sice nefiguruje venkov jako samostatná položka, nýbrž je na něj pamatováno napříč všemi složkami strategie.

Po vystoupení ministerských hostů se před jedenáctou hodinou pozornost upnula na projekt šestičlenného řešitelského týmu vedeného R. Perlínem s názvem

Členové řešitelského kolektivu prezentovaného projektu TAČR Beta2. Foto: Dana Fialová.

Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů. Sám hlavní řešitel obstaral teoretické zarámování celé problematiky a seznámil plénum s organizačními záležitostmi. V přímé návaznosti byla představena typologie oblastí České republiky dle vnějšího a vnitřního potenciálu území. M. Marada a M. Komárek stručně představili metodiku, když typologie vznikla jako výsledek faktorové analýzy. Následně se věnovali i srovnání typologií na různých řádovostních úrovních (ORP a POÚ). Kromě souhrnných výsledků byly k vidění také mapové výstupy za jednotlivé proměnné – např. podíl obyvatelstva v exekuci, index stáří obyvatel nebo podíl voličů extremistických stran.

Na představení spíše kvantitativní složky výzkumu následně navázali kvalitativním pokračováním další z řešitelů projektu – P. Chromý, V. Jančák a T. Havlíček. Pochlubili se zprvu novým publikačním výstupem věnujícím se periferiím, posléze naprosto aktuálními souhrnnými daty z dotazníkového šetření realizovaného na podzim loňského roku a publiku nabídli také kompletní paletu otázek do šetření zařazených. Výsledky tohoto šetření potvrdily správnost rozdělení do jednotlivých typů území. Detailní analýza těchto výsledků bude hlavní pracovní náplní týmu ve zbývajících zimních dnech a v průběhu jara.

Vymezování nemetropolitních oblastí vzbudilo teoretickou, metodickou i praktickou diskuzi, před blížící se obědovou přestávkou však bylo nutné ještě

seznámit účastníky semináře s novou publikací věnující se venkovskému prostoru, kterou má na svědomí Josef Bernard ze Sociologického ústavu AV ČR. Kniha *Životní podmínky na periferním venkově*, kterou mj. recenzoval také R. Perlín, byla stručně představena přibližně v deseti minutách. Následné diskuze patřící této knize i předešlým příspěvkům o nemetropolitních oblastech se již odehrávala u bohatého oběda o dvě patra výše.

V odpoledním bloku čekala na všechny účastníky panelová diskuse moderovaná R. Perlínem. Do panelu byli nominováni hosté napříč všemi sférami venkova od sféry politické, přes zástupce neziskových organizací až po členy s akademickým pohledem na věc. Ministerstvo vnitra reprezentoval I. Ryšlavý, Ministerstvo pro místní rozvoj D. Sokol, Spolek pro obnovu venkova poslankyně V. Vrecionová, Západočeskou univerzitu v Plzni J. Ježek a Mendelovu univerzitu Brno A. Vaishar. Panelisté se během dvou hodin vyjadřovali k předem nastíněným tématům, početné plénium se v průběhu diskuse zapojovalo s glosami i s rozsáhlejšími komentáři. Nejčastěji v diskusi rezonoval důraz na vytvoření „mantinelů hry“ z pozice státní správy, přičemž jakákoli nadstavba je již záležitostí endogenních procesů.

Seminář (v průběhu přerušeno na konferenci) opět posunul laťku již z minulých let vysoko nastavenou. Více než stovce hostů se představila čtrnáctka přednášejících pojímajících všechny pohledy na venkov. O pokračování tohoto semináře v příštím kalendářním roce nemůže být pochyb a pokud organizační složitosti nezpůsobí změnu, o venkovu se bude diskutovat na stejné půdě znovu 6. února 2020.

Marek Komárek

Fuzzy organizace prostoru, prostorové chování i percepce prostoru – to byla hlavní témata Geografického diskuzního fóra 2018

V úterý 6. listopadu 2018 proběhlo již 8. geografické diskuzní fórum, které bylo organizováno spolu s 23. česko-slovenským geografickým akademickým seminářem. Akce proběhla v jihomoravském Mikulově tentokrát pod taktovkou katedry geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Cílem každého Geofóra je diskutovat aktuální témata, s kterými se především regionální geografové setkávají.

I listopadového setkání se zúčastnili čeští a slovenští odborníci se zkušenostmi z akademické sféry, ale i z praxe. Zastoupení měla samozřejmě pořádající Univerzita Palackého v Olomouci (Přírodovědecká fakulta), dále Masarykova Univerzita (Ekonomicko-správní fakulta), Ústav geoniky AV ČR, Ostravská univerzita (Přírodovědecká fakulta), Univerzita Karlova (Přírodovědecká fakulta), Univerzita Komenského v Bratislavě (Přírodovědecká fakulta) nebo Slovenská akademie věd

(Geografický ústav). Diskuzi obohatilo i to, že se akce tradičně účastní všechny generace geografů – studenti magisterských a doktorských programů, tak i matadoři české regionální geografie. Geografické fórum je unikátní svým formátem. Neexistují zde běžné, často pouze frontální, prezentace. Tematické bloky jsou uvedeny svými moderátory – většinou dvojice odborníků pocházejících z jiných pracovišť nebo zastávajících jiný pohled na problematiku. Ti téma krátce představí, ale především předloží výzkumné otázky, problémy, které vedou k rozpoutání diskuze.

Tento ročník nabídl diskuzi konceptu fuzzy prostoru – často především hranic, jejich nestálého, pohyblivého, nepřesného charakteru. S tím úzce souvisí vnímání prostoru, velmi diskutován byl image regionů různých typů a měřítek s přesahem do jeho praktického využití a tvorby – place branding a marketing. Z témat dotýkajících se problematiky metodologických postupů regionálněgeografických výzkumů lze vypíchnout diskuzi nad možnostmi využití tzv. big data – např. prostorových dat mobilních operátorů. Z pohledu geografa jsou taková data cenná svou kvantitou. Řešit se dá např. chování lidí v prostoru. Diskuze však panovala především nad možnostmi zpracování takto rozsáhlých datových souborů, tak i nad jejich dostupností, popř. přínosu geografů ve výzkumech založených na analýzách big data.

Pestré složení odborníků na daná témata jednak s ohledem na jejich působišť, jejich rozdílné osobní i profesní zkušenosti, tak i z hlediska jejich odlišných přístupů, dělá z každého geofóra velmi inspirativní a osvěžující událost. Těšíme se na další diskuzně laděné geofórum!

Miroslav Šifta

Listopadové „Spaces and Places in Transition“ se uskutečnilo ve Vile Lanna

Ve druhém listopadovém týdnu se v prostorách novorenesanční Lannovy vily v pražské Bubenči konala mezinárodní konference nesoucí název *Spaces and Places in Transition* s podtitulem *Urban and Rural Transformations in Central and Eastern Europe*, kterou připravila pracovní skupina *Space-lore and Place-lore* mezinárodní společnosti *International Society for Ethnology and Folklore* (SIEF) spolu s Etnologickým ústavem AV ČR, v. v. i., a *Centre for Baltic and East European Studies* (CBEES) stockholmské *Södertörn University*. Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., hostil setkání výše zmíněného pracovního uskupení v Česku vůbec poprvé, a završil tak společně české a chorvatské předsednictví této pracovní skupiny, která započala svoji činnost v roce 2013.

Jak už sám konferenční název napovídá, mezioborové setkání, kterého se zúčastnilo na padesát přihlášených vědeckých pracovníků z více než dvaceti

univerzitních a vědeckých výzkumných institucí, bylo zaměřeno na multidisciplinární téma výzkumu prostoru ve vztahu ke kultuře a společnosti středo- a východoevropských zemí jako celku. Tomu odpovídalo i rozdělení na panely a vystoupení pozvaných *keynote speakers*, kteří ve svých příspěvcích předestřeli širokou paletu případových studií, terénních výzkumů i metodologických nástrojů. Nastínili ukázkové příklady toho, jak aktéři myšlenkově konstruuji prostor, který obývají a který je následně přetvářen a rámován dějinným pozadím, v tomto případě zejména kontextem postsocialismu.

První konferenční den se nesl v duchu proměňujících se významů převážně urbánních prostranství, kde panel s názvem *Heritage, Change & Continuity* uvozovala transformace prostoru a vztahů v postsocialistických dějinách měst a myšlení rozličných skupin obyvatel, které konceptualizovala namátkou Natalie Dusacova (*Russian State University for the Humanities*) na příkladu moldavského Tiraspolu, Irina Seits (*Södertörn University*) u ruského Petrohradu či András Vigvári (*Hungarian Academy of Sciences*) v případě prostorové exkluze v suburbánních částech Budapešti. Klíčovou přednášku zmíněného bloku přednesl Mariusz Czepczyński (*University of Gdańsk*), který propojil koncept liminality se symbolickým i praktickým překročením hranic v rámci postsocialistických transformací městského prostoru.

Následující konferenční den se zaměřil na proměny rurálního prostoru ve vztahu k identitám jednotlivých obyvatel a sociálně-ekologickým procesům. Klíčový příspěvek panelu s názvem *Remembering & Reimagining Rural Communities* pronesl Andrew Butler (*Swedish University of Agricultural Sciences*), který poukázal na střet identit jednotlivých aktérů a diskurzů na hony vzdálených uživatelům daných prostor na příkladu některých oblastí Skotska a Švédska. S problematikou identit z jiného úhlu se zabíral i Falco Knaps (*Leibniz Universität Hannover*), v panelu se objevily i příspěvky z rumunského a maďarského prostředí. Za příklad uveďme remodelaci vinařských oblastí u Balatonu vlivem masového turismu László Móda (*University of Szeged*) či příspěvek Levente Szilágyiho (*Hungarian Academy of Sciences*) mapujícím dopady politických změn při procesu reindustrializace.

Poslední den úspěšného konferenčního setkání se zabíral problematikou využití veřejných prostor partikulárními skupinami obyvatel se specifickým zaměřením na fenomén městského zahradničení, kde své příspěvky představili zástupci akademických a univerzitních institucí z Chorvatska, Maďarska a Slovinska. Za zmínku stojí také případ transformace hřbitova a jeho nová reinkarnace v podobě parku v příspěvku Emöke Nagy (*Eötvös Loránd University*) či příspěvek domácí provenience od Barbory Vackové (Masarykova univerzita) přibližující přeměnu budovy památníku Tomáše Bati a její reinterpretační v průběhu politických změn v bývalém Československu. Tyto a další příspěvky byly zahrnuty v panelu s názvem *Contested Public Spaces & Memorial Narratives*.

Konference byla následujícího dne zakončena exkurzí na sever Čech, při které mohli návštěvníci shlédnout ukázkou levicově a utopicky orientované architektonické avantgardy v podobě tzv. litvínovského Koldomu, pocítit atmosféru tzv. sociálně vyloučené lokality v Janově i se pozastavit nad ukázkou industriální a post-industriální krajiny v podobě návštěvy pozoruhodného zámku Jezeří coby svědka historické paměti průmyslově zjizvené kulturní krajiny části Krušnohoří.

Veronika Beranská

VIII. mezinárodní geografické kolokvium v Danišovcích

Ve dnech 24.–26. října 2018 se po třech letech konalo ve slovenské obci Danišovce nedaleko Spišské Nové Vsi VIII. mezinárodní geografické kolokvium. Akce byla spojena s 20. výročím vzniku Ústavu geografie PřF UPJŠ, proto byla atmosféra slavnostnější než obvykle a odrazila se i v diskuzi o současném stavu geografie na akademických pracovištích na Slovensku a v Česku. Diskuze i následujících tematických sekcí se zúčastnilo více než 60 geografů a geografek, kteří přednesli 48 příspěvků ve třech sekcích. Z českých pracovišť mělo již tradiční zastoupení Brno, Olomouc a Ostrava.

Tradičně již léta skromnější fyzickogeografická sekce, zasazená do zasedačky obecní radnice, však nepostrádala četné zajímavosti, byť se všichni přihlášení nesešli. Úvodní slovo patřilo nestorovi východoslovenské geografie J. Košťálíkovi, který informoval o odkryvech starých zvětralin zejména v krasových oblastech Slovenska. Z. Hochmuth v navazujícím referátu přiblížil aktuální postupy měření a obecně výzkumu ve vybraných jeskyních. Novinkou je měření denudace vápence v krasovém prostředí využívající čínské inspirace. V tomto tématu zdárně pokračovali I. Sládek a kol. z košické geografie. Nové teoretické přístupy ke zkoumání krajiny, zejména s ohledem na chování vodních toků, přinesl M. Lehotský a kol. z Geografického ústavu SAV z Bratislavy. Řada příspěvků měla ryze aplikační charakter, ať již byly předneseny, či zůstaly k dispozici pouze v podobě tištěného abstraktu: precizní zemědělství ve vinohradech na Slovensku, monitoring kůrovcových kalamit na Šumavě, GIS pro ÚPD ve slovenském plánování, nápady k využití dronů, evidence segmentů předindustriální krajiny pro ochranu tohoto dědictví, operativní využití poznatků o modelovaném geografickém suchu. Návrat k základnímu výzkumu demonstroval A. Popov a kol. při modelování tvarů reliéfu a J. Kaňuk a kol. v modelu slunečního záření. Na jisté nepořádky v evidenci změn využití ploch poukázal L. Krtička z Ostravy a L. Lajčáková z Bratislavy v evidenci nepropustných povrchů. Pozdní večerní tečkou, mj. po obsáhlých diskuzích, byl příspěvek Š. Horáckové o využití a dalším potenciálu palynologických analýz

vzorků nížinných rašelinišť v modelu REVEALS ke kvalifikovanému odhadu vzhledu dávného vegetačního krytu.

Obdobně pestré byly příspěvky v humánně-geografické sekci, ve které vystoupilo nejvíce účastníků konference. Naopak, oborově-didaktická sekce se zde sešla v počtu velmi malém, o to však bylo více času na diskuzi o problémech českého a slovenského školství.

I tento ročník konference potvrdil, že společná setkání českých a slovenských geografů mají ve světě hodnocených výsledků svoje místo a že Danišovce jsou oblíbeným místem pro tato setkání. Smutným dodatkem je, že tato konference byla pro řadu geografů poslední možností setkat se s profesorem Jánem Košťálíkem, který tehdy ještě hýřil svým obvyklým šarmem.

Hana Svobodová, Jaromír Kolečka

Čeští geografové na konferenci Americké geografické společnosti v New Yorku

Ve dnech 15.–16. listopadu 2018 se na půdě Kolumbijské univerzity v New Yorku konala prestižní mezinárodní konference s názvem *Geography 2050: Powering Our Future Planet*.

Konference *Geography 2050* je víceletý projekt organizovaný Americkou geografickou společností (AGS), jehož cílem je budovat strategický dialog mezi představiteli akademické (geografické) obce, vládních institucí a podnikatelskou sférou. Konference je pořádána každoročně od roku 2014 a snaží se podpořit diskuzi o hlavních silách, které budou formovat budoucnost naší planety. Tématy předchozích ročníků konference byly budoucnost, urbanizace, udržitelnost a mobilita. Tématem letošního ročníku (2018) byla energie, která je jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících současnou geopolitiku, světovou ekonomiku, vojenské konflikty, kvalitu životního prostředí, systémy dopravy, technické inovace, produkci potravin, životní úroveň a mobilitu obyvatel a další aspekty života současné společnosti.

Konference se účastnilo více než 200 lidí zahrnujících vědce a výzkumníky z akademické sféry, experty mezinárodních organizací, vládních institucí a veřejné správy (např. *The World Bank*, *National Geospatial-Intelligence Agency* (NGA), *National Renewable Energy Laboratory*, *Citizens for Affordable Energy*), nevládních organizací (*Foundation for Climate Restoration and the Healthy Climate Alliance*, *Navajo Nation Division of Natural Resources*), představitelů firem z podnikatelské sféry (*East View Geospatial*, *Viziv Technologies*, *First Solar Inc.*, *American Wind Energy Association*) i účastníky z řad učitelů geografie na středních školách. Dominovali účastníci ze Spojených států, následováni zástupci několika čínských univerzit, což odráží aktuální globální trendy v oblasti energetiky a v rozvoji alternativních

Low Memorial Library v areálu Kolumbijské univerzity se zbýtky sněhu z rekordní listopadové sněhové bouře z 15. listopadu. Foto: Bohumil Frantál.

technologií, kde jsou Čína a Spojené státy světovými lídry v produkci energie z obnovitelných zdrojů.

Jako jediní geografové z Evropy se konference aktivně zúčastnili Bohumil Frantál a Stanislav Martinát z Ústavu geoniky AV ČR, kteří ve svých přednáškách referovali o aktuálních výzvách a problémech souvisejících s rozvojem obnovitelných zdrojů energie (konkrétně výstavby větrných elektráren a produkce biomasy a bioplynu) ve střední Evropě.

Přednášky byly seskupeny do několika plenárních sekcí, zahrnujících témata *Environmental Consequences of Energy Supply and Demand*, *Geopolitics of Energy Systems*, *Emerging Energy Technologies*, *Geospatial Technologies and Energy*, *Social Dimensions of Energy Access* a *Energy Adaptation Strategies*. Specifickou formu plenárních sekcí potom představovaly tzv. „*Lightning presentations*“, ve kterých bylo cílem přednášejících představit témata a výsledky svých projektů formou krátkých, vizuálně atraktivních prezentací (20 snímků na 5 minut), jakási obdoba tzv. *Pecha Kucha Night* prezentací. Součástí konference byla i výstava posterů s možností diskuze daných témat s přítomnými autory během přestávek mezi sekcemi.

Jednu z *keynote* přednášek měl senátor Spojených států Sheldon Whitehouse, který jako člen Komise Senátu pro životní prostředí a veřejnou práci hraje jednu z klíčových rolí při prosazování politik týkajících se změn klimatu a ochrany životního prostředí a podpory Spojených států jako lídra v oblasti rozvoje čisté energetiky.

Na rozdíl od zřejmě známějších (i pro české geography) a monstróznějších každoročních kongresů Americké asociace geografů (AAG) putujících po vybraných amerických velkoměstech a konaných tradičně v prostorách velkých hotelových komplexů, zapůsobila na české účastníky konference AGS svojí komornější, honosnější (k čemuž významně přispívají i prostory *Low Memorial Library* Kolumbijské univerzity, kde konference probíhala), ale zároveň i otevřenější a vstřícnější atmosférou s možností vzájemných diskuzí mezi všemi účastníky. K pozitivům patří i to, že konference má každoročně jedno nosné téma a dílčí sekce neprobíhají paralelně, nýbrž kontinuálně, takže nejen *keynote speakers*, ale i účastníci z řad mladých geografů (studentů) se mohou při svých prezentacích těšit pozornosti známých geografických osobností a plného sálu. V neposlední řadě nás pozitivně překvapila a potěšila kvantita i kvalita občerstvení jak v průběhu konference, tak i v rámci recepcí konaných v závěru obou jednacích dnů (které byly zahrnuté ve standardním konferenčním poplatku). V tomto směru mají kongresy AAG opravdu hodně co dohánět.

Více informací o konferenci zde: <http://2018.geography2050.org> a pozvánka na následující ročník na téma *Borders and a Borderless World* zde: <http://2019.geography2050.org>.

Bohumil Frantál

Konference PECSRL 2018 *European Landscapes for Quality of Life?*

PECSRL (*Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape*) je jednou z nejdéle aktivních evropských platform v oblasti výzkumu krajiny. Byla založena již v roce 1957 na inaugurační konferenci v Nancy ve Francii. Zpočátku zahrnovala především historické geography, ale v posledních desetiletích se její členství výrazně diverzifikovalo a zahrnuje reprezentanty dalších sociálně vědních oborů, humánní i fyzické geografie, ekologie, krajinné architektury, historie, archeologie, územního plánování a další vědce i zástupce praxe, kteří se zajímají o evropskou krajinu. Platforma má několik pracovních skupin, které se zaměřují na aktuální problémy výzkumu a managementu krajiny a každé dva roky organizuje v jiné evropské zemi konference zahrnující přednášky, diskuze, jednání pracovních skupin a terénní exkurze.

V posledních letech se stalo tradicí, že se konference koná na dvou různých místech (městech) vybraného regionu, přičemž přesun mezi nimi (zpravidla v polovině konference) nabízí vícero možností poznávat krajiny daného regionu během organizovaných exkurzí. V loňském roce konferenci hostila (3.–7. září) města Clermont-Ferrand a Mende nacházející se v unikátní krajině Francouzského středohoří neboli Centrálního masívu (*Massif Central*). Přesto, že ve stejném týdnu

probíhal v Bratislavě společný kongres České a Slovenské geografické společnosti, nechyběli mezi účastníky konference PECSRL ani letos zástupci české geografie.

Šest plenárních přednášek a více než 130 referátů prezentovaných v rámci tematických sekcí obsáhlo všechna důležitá témata, problémy a výzvy, kterým současné evropské krajiny čelí: restrukturalizace zemědělství a produkce potravin, rozvoj cestovního ruchu, využití obnovitelných zdrojů energie, ochrana kulturního dědictví a lokálních identit, atd. V rámci prezentací a diskuzí tak k nejčastěji skloňovaným slovům patřila spravedlnost krajiny (*landscape justice*), udržitelnost (*sustainability*), potravinová svrchovanost (*food sovereignty*) či zelené občanství (*green citizenship*). Teoreticko-metodologicky zaměřené příspěvky se zabývaly mimo jiné technologickými inovacemi a nástroji pro mapování změn krajiny či možnostmi využití her jako mediačního nástroje v procesu krajinného plánování se zapojením širší veřejnosti.

V rámci přesunu do města Mende si účastníci mohli vybrat z bohaté nabídky tematicky zaměřených exkurzí, zahrnující například poznávání krajiny a rozvojových aktivit „pomalého“ turismu a podpory lokálních produktů v přírodním parku Aubrac či nové podoby pastevectví v managementu sopečných krajiny v kontextu světového dědictví v Chaîne des Puys-Limagne Fault. Někteří účastníci dali přednost objevování krajiny Centrálního masívu z okna horského vlaku. V rámci exkurzí i během konferenčních dní měli účastníci samozřejmě možnost ochutnat i nemálo místních gastronomických produktů, jako např. *aligot* či *fricandeau*.

Bohumil Frantál

Účastníci konference během exkurze v přírodním parku Aubrac. Foto: Bohumil Frantál.

Evropská geografická asociace studentů a mladých geografů (EGEA) a její aktivita v Česku

EGEA jako největší asociace sdružující studenty geografických oborů, aktuálně působí na více než 90 univerzitách v 30 zemích napříč Evropou. Jejím hlavním cílem je navazovat kontakty a předávat (nejen geografické) znalosti a schopnosti mezi mladými evropskými geografi. V rámci asociace jednotlivé studentské spolky (asociačním žargonem – entity) pořádají výměnné pobyty, exkurze, semináře, tréninky zaměřené na „soft skills“, víkendové (naučné) „eventy“ a konference (kongresy).

V Česku v současné době máme čtyři studentské spolky (entity) EGEA, v Brně na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity, v Praze na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, v Olomouci na Přírodovědecké fakultě Palackého univerzity, a nově také v Ostravě, rovněž na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity. EGEA Ostrava vznikla v průběhu roku 2016 aktivitou převážně Tomáše Stanovského, kdy na výročním kongresu (*Annual Congress*) v Szczyrku (polských Beskydech) byla oficiálně přijata jako právoplatný člen asociace. Všechny entity jsou aktuálně aktivní na lokální, národní i mezinárodní úrovni s členskou základnou mezi 10 a 25 členy. V průběhu roku pořádají vlastní akce pro studenty, cestovatelské přednášky, diskuze s profesory, tematické večery nebo výlety.

K integraci a prohlubování kontaktů mezi českými spolky již několik let slouží tzv. Czechoslovak weekend, tedy třídní teambuildingová akce pro české a jedinou slovenskou entitu (Bratislava). Tato spíše volnočasová akce je každý rok pořádána jiným česko-slovenským spolkem. V roce 2015 ji organizovala Praha ve Stříbrné Skalici, v roce 2016 uspořádala prodloužený víkend Bratislava v Banské Štiavnici, v roce 2017 jsme se podívali s Ostravskou entitou k Šumperku a i v loňském roce zorganizovala Olomouc víkend v Jeseníkách. Kromě tohoto víkendu se studenti z Česka schází i při jiných příležitostech, např. při exkurzi na Pálavu nebo společně cestují na mezinárodní akce asociace a udržují kamarádské vztahy.

Jednotlivé entity jsou také velmi aktivní na mezinárodní úrovni a pravidelně si plánují výměnné pobyty (*exchange*), kdy se navzájem hostí se studenty ze zahraniční univerzity a následně pak navštíví i je. Od začátku roku 2016 navštívila pražská entita Vilnius, Curych, Charkov a momentálně se chystá do Oulu. Brno zavítalo zase do Gentu, Temešváru, Kielu, Bernu a taktéž do Oulu. Výměnné pobyty se nevyhýbají ani Ostravě, která navštívila Pécs a Gdaňsk. A v loňském roce se premiérově zúčastnila *exchange* i Olomouc, která navštívila Marburg.

České entity jsou ale velmi aktivní a kromě těchto malých entitních akcí pořádají i větší mezinárodní akce, z nichž můžeme vypíchnout *Prague Reunion* na jaře 2016 s výlety do Českého krasu pořádaný EGEA Praha, *Be RadioActive!* na Vysočině – tematicky spojený s jadernou elektrárnou Dukovany a pořádaný v létě 2016 EGEA Brno, *Silesian Underground Experience* na důlní motivy Ostravska,

Vědecká konference (SciCon 2018) v Brně – jeden z workshopů na terénním šetření.

Foto: Daniela Kebertová.

pořádaný na podzim 2016 EGEA Ostrava, *Pancake Landing* inspirovaný českou kuchyní v Moravském krasu z dílny EGEA Brno – léto 2018. Na podzim téhož roku se EGEA Brno ujala role organizátora každoroční Vědecké konference (SciCon 2018), tentokrát na téma alpské a polární oblasti. Konference proběhla pod záštitou doc. Mgr. Daniela Nývlt, Ph.D., kdy se 40 geografů z celé Evropy zúčastnilo terénního výzkumu Jeseníků a následně v laboratořích na akademické půdě v Brně zpracovávali výsledky. Na podzim EGEA Praha uspořádala *Newbie Weekend* – uvítací víkend pro nováčky zaměřený na poznávání asociace. A v nedávné době proběhlo *Silvestr Symposium* v Zubří u Nového Města na Moravě, mezinárodní oslava Nového roku s přidanou hodnotou – exkurzemi po naší vlasti a tréninky ke zdokonalení „soft skills“.

Na počátku zmíněné kongresy, jichž je každý rok pět (čtyři regionální a jeden pro všechny najednou, tzv. výroční), jsou základem pro fungování asociace, neboť zajišťují prostor pro administrativní a legislativní procesy a produkují hlavní odborné výstupy EGEA. V minulých letech proběhly i dva v Česku, a to kongresy Východoevropského regionu, kam Česko administrativně spadá. V roce 2014 ve Zderazi pořádala kongres EGEA Brno a v roce 2017 v Hrachově EGEA Praha (více v článku od Karolíny Fenclové ve starším čísle IČGS, 36, 2, 37). Zkušenosti z obou kongresů se budou hodit, neboť EGEA Praha a EGEA Brno v září letošního roku

budou pořádat největší geografickou studentskou akci v Evropě, výroční *Annual Congress 2019*.

Cílem *Annual Congressu*, který budeme pořádat jako studenti Přírodovědeckých fakult Univerzity Karlovy a Masarykovy univerzity pod záštitou České geografické společnosti, je pozvat do Česka přes 200 mladých geografů z celé Evropy. Jak již prozrazuje hlavní téma kongresu *Forgotten Homeland: Realizing the Roots*, naši snahou bude seznámit účastníky mimo jiné s tématem migrace opírajícím se o historické migrační zkušenosti českého pohraničí. Během sedmi dnů je pro účastníky připraven bohatý odborný program (tematické workshopy s exkurzemi, oxfordská debata, studentské konferenční příspěvky, představení odborných studentských posterů). Mimo akademický program se uskuteční rovněž valné shromáždění, které je hlavním legislativním orgánem naší asociace. Budou schvalovány strukturní a legislativní změny a bude potvrzeno pětičlenné celoevropské vedení pro akademický rok 2019/2020. Rovněž bude připraven bohatý doprovodný program zaměřený na poznávání Jeseníků, české kultury a gastronomie.

Toť z aktualit fungování EGEA v Česku vše, nezbývá než dodat: sledujte webové a FB stránky entit a hlavně *Annual Congress 2019*, <https://egea.eu/activities/annual-congress-2019> nebo nás kontaktujte na ac2019@egea.eu.

Veronika Korvasová, Vít Volný

10 let časopisu *European Countryside*

Časopis *European Countryside* Mendelovy univerzity v Brně dovršil číslem 4/2018 svůj desátý ročník. Toto periodikum bylo založeno na podporu oboru navazujícího magisterského studia rozvoje venkova na Agronomické fakultě a mělo působit v interakci s bienálními konferencemi EURORURAL a mezinárodními projekty, řešenými na Ústavu aplikované a krajinné ekologie.

Základní koncepce předpokládala vydávat od počátku mezinárodní časopis v anglickém jazyce, který by byl volně přístupný všem čtenářům a byl by vydávaný v prestižním vydavatelství v souladu s mezinárodně uznávanými pravidly recenzního řízení. Online forma je výhodná z hlediska možností využití barevné grafiky, menší limitace z hlediska počtu a délky příspěvků. Protože čtenáři mají volný přístup k časopisu, platí autoři článků za publikování poplatek ve výši, která nevylučuje ani možnosti platby ze soukromých zdrojů.

Cílem bylo vydávat časopis, který by umožnil propojení odborníků ze všech evropských států, kteří mají různé zkušenosti, různou publikační praxi, různé citační zvyklosti, různou jazykovou výbavu. Časopis je multioborový. Zabývá se evropským venkovem z různých hledisek a sdružuje geography, sociology, economy, ecology, zemědělské odborníky, případně i urbanisty či právníky, zabývající

se rurální problematikou. Tím se mu podařilo objevit relativně volný tematický prostor mezi evropskými vědeckými časopisy.

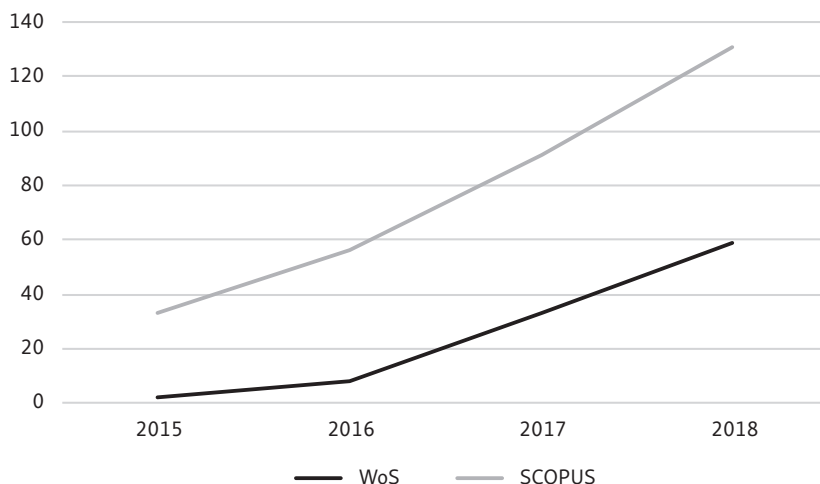
V přípravném období bylo třeba sestavit poradní výbor (*advisory board*), složený z významných zahraničních odborníků, reprezentujících jednotlivé evropské regiony, výkonnou radu (*executive board*), která je složena z předních domácích odborníků a jejímž úkolem je především zajišťovat recenzní proces a řídit konkrétní vydávání časopisu a výkonný tým, zajišťující technickou, grafickou, organizační, jazykovou redakci časopisu. Recenzní rada (*reviewer board*) vzniká každoročně z recenzentů, kteří vypracují posudky na jednotlivé články. Vedoucí redaktorkou se stala Milada Šťastná, výkonným redaktorem Antonín Vaishar.

Dalším úkolem přípravné části bylo shromáždit dostatek příspěvků pro první číslo. K tomu sloužily příspěvky konference EURORURAL 2008. V průběhu prvního pětiletého období se postupně vyvíjel systém práce jednotlivých orgánů časopisu. Velmi podstatnou úlohu hrála cílená diseminace časopisu. Informace o každém čísle byla rozesílána na několik tisíc adres expertů, zabývajících se problematikou venkova v Evropě, případně i dalších regionech. Kromě webové stránky SCIENDO mohou zájemci využít i vlastní webovou stránku časopisu a nově i facebookovou komunikaci.

Vydavatel, kterým byla zpočátku polská firma VERSITA, později zakoupená jedním z největších světových vydavatelů *open access* časopisů firmou De Gruyter,

Slavnostní zasedání výkonné rady k 10. výročí časopisu 15. ledna 2019. Foto: Veronika Peřínková.

Citovanost článků z *European Countryside* ve významných databázích. Zdroj: Web of Science, SCOPUS, vlastní zpracování.

z níž se později oddělila dceřiná společnost SCIENDO, zajišťuje postupnou indexaci ve významných databázích. Časopis je v současné době indexován v 60 databázích. Postupně začala narůstat i citovanost článků *European Countryside*, takže koncem prvního pětiletého období bylo na kontě časopisu 455 citací v Google Scholar a 55 citací na Web of Science.

Přes nesporný rychlý rozvoj časopisu vyřadila Rada vlády pro výzkum, vývoj a inovace časopis *European Countryside* v roce 2013 ze Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice s odůvodněním, že časopis nepublikuje převážně původní vědecké články. Toto své tvrzení nedoložila přes řadu výzev žádnými konkrétními argumenty. Důsledkem byla dočasná ztráta českých autorů, kteří tehdy tvořili necelou čtvrtinu. Na druhé straně byl *European Countryside* od roku 2012 přijat do databáze SCOPUS, což umožnilo tuzemským autorům se k časopisu vrátit.

Druhé pětileté období bylo zaměřeno na stabilizaci časopisu *European Countryside* v mezinárodní vědecké komunitě. Splnění tohoto cíle lze dokumentovat na zvýšení počtu příspěvků při zachování mezinárodního spektra autorů i recenzentů. Od roku 2015 je *European Countryside* indexován v Emergency Sources Citation Index, který je součástí Clarivate Analytics. To znamená, že časopis sice nemá impaktní faktor, ale jeho jednotlivé články lze najít v systému Web of Science. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu článků byl změněn styl práce výkonné rady, který byl převeden na převážně elektronickou formu komunikace.

Statistika prvních deseti let vydávání *European Countryside* dokládá, že bylo nabídnuto 389 příspěvků. Z nich bylo publikováno 244 článků na 4 090 stranách

ve 40 číslech. Publikované články měly celkem 606 autorů ze 33 zemí. Tuzemští autoři stále tvoří necelou čtvrtinu. První desítku zemí autorů doplňují Slovensko, Maďarsko, Finsko, Rakousko, Itálie, Německo, Polsko, Španělsko, Irsko. O posouzení těchto příspěvků bylo požádáno 3 117 odborníků. Z nich jsme obdrželi 576 hodnocení od recenzentů ze 41 států. Čeští recenzenti tvoří asi 17 %. První desítku států, z nichž pocházejí recenzenti, doplňují Polsko, Německo, Slovensko, Španělsko, Spojené království, Itálie, Slovinsko, Maďarsko, Finsko. Z webu SCIENDO byly jen v roce 2017 staženy články celkem 5 143krát, ale vzhledem k tomu, že jsou články volně dostupné, jsou stahovány i z řady jiných platforem, například ResearchGate.

Úkolem nadcházejícího pětiletého období je hlubší zakotvení časopisu *European Countryside* ve významných citačních databázích, jako je SCOPUS nebo Web of Science. Jednou z možností ovlivnění tematického zaměření časopisu, které se zdá být velmi důležité pro zvýšení citovanosti, jsou speciální čísla, zaměřená na atraktivní a aktuální témata.

V roce 2017 činila hodnota ukazatele *cite score* (obdoba impaktního faktoru) v databázi SCOPUS 0,78. Každý článek od roku 2012 je citován v této databázi v průměru dvakrát. H-index je 9. Na Web of Science byly články našeho časopisu citovány více než 400krát. Každý článek od roku 2009 je citován v průměru 1,6krát. Články, publikované v letech 2016 a 2017, byly v roce 2018 citovány v impaktovaných časopisech 27krát. Pro úplnost – v systému Google Scholar byly články z *European Countryside* citovány 1 149krát, což představuje 4,7 citace na článek a hodnotu H-indexu 16.

Jedenáctý ročník *European Countryside* bude publikován v roce, kdy Mendelova univerzita a její Agronomická fakulta oslaví 100. výročí své existence. Tomuto výročí bude věnováno jedno ze speciálních čísel. Druhé speciální číslo má téma *smart village* a je do něj zatím přihlášeno 21 příspěvků. Tato speciální čísla budou doplněna dvěma čísly standardními.

Milada Šťastná, Antonín Vaishar